

Ať nám Bůh ukáže, jak ho máme svým vlastním způsobem hlásat! Každému se pro tento úkol dostává zvláštního daru. Obdivujeme dary druhých lidí. Církev je z nebe obdarována tak velkou rozmaností temperamentů a přístupů ke světu. Boha hlásal bezpočet svatých. Od svatého Benedikta Labre s jeho blechami bezdomovce až po svatého Františka z Assisi, který ochočil stejně tak vlka jako slunéčko sedmítečné a slona, a to nesmíme zapomenout na svatého Jana Zlatoústého, jehož „zlatá“ slova uchvacovala davy. Všude vykřikovat, že „Bůh je láska“, a nežít podle toho, to je opak prvního svědectví. Nejlepším kázáním je náš život. Milujme církev. Pán z ní nikdy nechtěl mít církev těch, kteří se pokládají za čisté a jsou tvrdí k ostatním. Naše slabosti budou naší silou. Pán se opře o naše nedostatky a pozvedne nás. Žádejme o pokoru, aby se tak mohlo stát.

Guy Gilbert – Růženec světa

Job nám předkládá jednoduchou terapii, jak se vypořádat s „vnitřní nemocí“. Terapie, která se dotýká středu naší bytosti a nazývá se vylévání srdce. Není to nic nového ani ojedinělého. I žalmisté znají tuto terapii – žalmy jsou vzácným svědectvím upřímného rozhovoru s Bohem právě uprostřed těžkých trápení. Vylévat srdce znamená jednoduše vypustit horký vzduch z tlakového hrnce. Copak se člověk někdy necítí jako v „papiňáku“, když je vleklou (či obtížnou) nemocí zatlačen do kouta? Aby nedošlo k nenadálému vybuchnutí, je zapotřebí vypustit vzduch. A to je tajemství vylévání srdce. Je to „vypovídání“ o tom, co prožívám – vypovídání upřímné, jako s přítelem. Vyřikání i otázek typu „proč mě potkalo takové neštěstí“, vynesení pocitů frustrace a nedůvěry. To vše má místo v naší modlitbě – pokud víme, že Kristus je na naší straně a má s námi soucit. Nejsme mu tedy lhotejní – On má zájem o všechno, čím žijeme. Cesta k takové „jobovské“ otevřenosti vůči Bohu bývá někdy dlouhá a těžká. Těžké není ani tak to „vyřikání“, jako spíš skloubení otevřeného vypovídání s důvěrou, že Bůh ke mně není zlý a cynický, a proto ho nemusím „soudit“. Zklamání z Boha může být umocněno tím, že přes usilovné modlitby se nedostavilo uzdravení. A v takovém případě vzpomeňme na toto Pavlovo svědectví: „Kvůli tomu (ostnu) jsem třikrát volal k Pánu, aby mne toho zbavil, ale on mi řekl: ‚Stačí, když máš mou milost; vždyť v slabosti se projeví má síla.‘ Proto rád přijímám slabost, urážky, útrapy, pronásledování a úzkosti pro Krista. Vždyť právě když jsem sláb, jsem silný“ (2 Kor 12,8-10). Pavlova zkušenost se může stát i naší – cesta k tomu je dlouhá, ale prozatím vykonáme aspoň první krok důvěry a vylévání srdce.

Angelo Scarano – www.pastorace.cz

Prameny, odkazy

Daniel J. Harrington – Evangelium podle Marka – Sacra pagina; Silvano Fausti – Nad evangeliem podle Marka; Petr Mareček – www.biblickedilo.cz; Petr Karas – Boží slovo na každý den; Angelo Scarano – www.pastorace.cz;

Vydává Pastorační středisko brněnské diecéze ve spolupráci s Karmelitánským nakladatelstvím jako součást diecézního biblického programu Vezmi a čti.
Ke stažení na www.vezmiacti.cz.

5. neděle v mezidobí – cyklus B

8. února 2015

²⁹Ježíš vyšel ze synagogy a vstoupil s Jakubem a Janem do Šimonova a Ondřejova domu. ³⁰Šimonova tchyně ležela v horečce. Hned mu o ní pověděli. ³¹Přistoupil, vzal ji za ruku a pozvedl ji. Tu jí horečka přestala a ona je obsluhovala. ³²Když nastal večer a slunce zapadlo, přinášeli k němu všechny nemocné a posedlé. ³³Celé město se shromáždilo u dveří. ³⁴I uzdravil mnoho nemocných s rozličnými chorobami a vyhnal mnoho zlých duchů. Nedovoloval však zlým duchům mluvit, protože věděli, kdo je. ³⁵Brzo ráno, ještě za tmy, vstal a vyšel ven, zašel si na opuštěné místo a tam se modlil. ³⁶Šimon se svými druhy se pustili za ním. ³⁷Našli ho a řekli mu: „Všichni tě hledají!“ ³⁸Odpověděl jim: „Pojďme jinam, do blízkých městeček, abych i tam kázal, protože kvůli tomu jsem přišel.“ ³⁹A procházel celou Galilejí, kázal v jejich synagogách a vyháněl zlé duchy.

Mk 1,29-39

Úvod k meditaci

Ježíš ukazuje svou moc uzdravením Petrovy tchyně. Očekávali bychom, že první zázrak (podle líčení Markova evangelia) bude více senzační. Ježíšovy zázraky však nejsou předváděním moci. Tento zázrak poukazuje na význam všech zázraků: jsou to uzdravení, která působí Ježíš, aby v každém z nás obnovil schopnost sloužit, aby nás uzdravil ze smrtelné horečky sobectví (viz komentář), která v nás zabíjí Boží obraz. Závěr úryvku nám předkládá, že jádro Ježíšovy činnosti je v modlitbě a v kázání evangelia.

Výklad biblického textu

Kontext: Poté, co Ježíš povolal své první učedníky, přichází do Kafarna. Není tedy sám, nýbrž nachází se v doprovodu svých učedníků. Ve společenství s nimi začíná svou veřejnou činnost. Dnešní evangelium je spojeno ze tří krátkých částí (v. 29-31;32-34;35-39). Tyto tři události naznačují, čím byl naplněn obvyklý den Ježíšova působení.

v. 29: Evangelista Marek nám nesděluje nic o obsahu Ježíšova vyučování v synagoze. Pouze uvádí, že Ježíš učil, a popisuje, jaká byla reakce na jeho učení. Obsah Ježíšova učení tedy nestojí v centru pozornosti Markova evangelia. Důraz je kladen na představení Ježíše jako učitele.

v. 30: Ježíš se zjevuje jako ten, kdo odnímá nejrůznější těžkosti a soužení z lidského života.

v horečce – Horečka je příznakem vážného ohrožení (viz Jan 4,52), je obrazem zla,

**Týden
s Božím
slovem**

1. čtení:

Job 7,1-4,6-7

2. čtení:

1 Kor 9,16-

19,22-23

Evangelium:

Mk 1,29-39

Srovnání:

Mt 8,14-17;

Lk 4,38-41;

Lk 4,42-44;

Mk 6,46;

Lk 5,16;

Mt 4,23

které znehybňuje, poutá člověka na lůžko a blokuje naši schopnost milovat.

v. 31: vzal ji za ruku a pozvedl ji – Uzdravení se děje skrze běžné gesto – beze slov, bez nějaké modlitby. Naše společenství s Ježíšem nám dodává sílu.

v. 33: Ježíš je tady ukázán jakoby v sevření obrovského množství lidí, kteří zakoušejí rozličná trápení a souzení. Veškeré naděje směřují k jeho osobě. On je schopen na jejich naléhání odpovídat. Je nejen schopen jim pomoci, ale také jim skutečně pomáhá.

v. 35: Jaká byla Ježíšova modlitba? Byla to modlitba díky, ve které Bohu děkoval za dobrý začátek svého působení? Nebo se jednalo o naléhavou prosebnou modlitbu ohledně jeho další misijní činnosti? Nebo se jednoduše chtěl v tichou samotě setkat se svým Otcem? Tuto zmínku o Ježíšově modlitbě o samotě za časného rána můžeme brát rovněž jako pozvání k naší osobní modlitbě podle Ježíšova příkladu.

v. 37: Poprvé narážíme na nepochopení učedníků, oblíbený motiv u Marka.

v. 38: protože kvůli tomu jsem přišel (liturgický překlad) – Tj. protože kvůli tomuto jej Otec poslal.

neboť proto jsem vyšel (ekumenický překlad) – Tj. neboť z tohoto důvodu Ježíš časné ráno opustil město Kafarnaum.

Je tu určité napětí mezi tím, co má činit podle pověření od svého Otce, a tím, co od něj lidé bezděčně očekávají na základě svých přirozených tužeb.

v. 39: Toto spojení zvěstování radostného poselství s uzdravováním posedlých je příznačné i pro působení Ježíšových učedníků (Mk 3,14n; 6,12n). Poselství o Božím království je potvrzováno skrze mocné jednání, které má původ u Boha.

K tématu

Nemocní

Přínejmenším třetina evangelia vypráví o tom, jak Ježíš uzdravuje nemocné. Vedle zvěstování Božího království zaujímá uzdravování nemocných pevné místo i v poslání, které Ježíš dává svým učedníkům. Před Kristem byla nemoc považována za cosi, co je úzce spjato s hříchem. Díky Ježíšovi se tento pohled mění, na kříži totiž dal nový smysl lidskému utrpení, včetně nemoci – nemoc již není trestem, ale prostředkem spásy. Nemoc nás spojuje s Ježíšem, posvěcuje a zjemňuje duši a připravuje nás na okamžik, kdy Bůh osuší každou slzu a kdy už nebude ani nemoc, ani pláč, ani bolest. Každý z nás může pro nemocné udělat něco zvláštního: modlit se za ně. Téměř všichni nemocní z evangelia se uzdravili proto, že je někdo Ježíšovi představil a že se za ně u něho přimluvil.

Raniero Cantalamessa – Biblické inspirace

Ježíš – lékař

Prvotní církev titulovala Ježíše „jediný Lékař“. Jak první křesťané věřili, on jediný dokázal skutečně uzdravit. Bible nám zachycuje mnoho případů uzdravení nemocných. Lidé přinášeli své nezužité blízké a kladli mu je k nohám, aby jim vrátil zdraví. Zázračných léčitelů bylo v té době dost i jinde. Evangelistům ovšem nešlo při popisování uzdravení o zázrak sám, ale spíše o způsob Ježíšova přístupu k nemocným.

Ježíš byl nepochybně zkušený terapeut: věděl, jak přistupovat ke konkrétním jedincům. Shrbenou ženu sedící na okraji bohoslužebného shromáždění si zavolal k sobě. Oslovil ji tak, jako by ji chtěl vylákat z izolace, do které se sama uzavřela (srov. Lk 13,10nn). Hluchoněmého, kterého mu přivedli, vzal stranou, aby mohl zakusit zcela zvláštní péči. Zřejmě byl dotčený lidmi umlčen, proto teď potřeboval chráněný prostor, v němž by se odvážil znovu promluvit (srov. Mk 7,31-37). Něžně se dotýká slepého, potírá jeho oči slinou a vkládá na něho ruce. Když nepřinese první zásah dosta-

tečně uspokojivý výsledek, znovu klade své ruce na jeho oči – a ty se zcela uzdravují. Byl uzdraven a viděl všechno zcela zřetelně (Mk 8,25). Ježíš poznává, co komu přesně chybí a jak v dotčeném probudit nový život.

Všechny nemoci, které uzdravil, lze zařadit mezi psychosomatické. Podílí se na nich také psychika. Slepota často souvisí s tím, že mnohé prostě nechceme vidět. Ochromení má svou příčinu ve strachu: nedokážeme vyjít ze sebe, protože nás něco brzdí a blokuje. Malomocný nemůže vystát sám sebe, a protože sám sebe odmítá, cítí zavržení a izolaci též od všech ostatních. Mistr ví, že je třeba velké trpělivosti, aby ten, kdo sám sebe odmítá, přijal náklonnost druhých. Když malomocný, který se necítí ve své kůži, přichází za Ježíšem s prosbou o pomoc, dostaví se uzdravení v několika krocích. Ježíš se slitoval, vztáhl ruku, dotkl se ho a řekl: „Chci, buď čist“ (Mk 1,4n). Na těchto dvou verších lze dobře pozorovat Ježíšovu léčebnou metodu.

Prvním terapeutickým krokem je soucit. Řecký výraz pro soucítění znamená vlastně „být dojat až do útrob“. Ježíš uvádí malomocného do míst, v nichž se ukrývají jeho zranitelné emoce. Potom vztáhne ruku, čímž navazuje s nemocným vztah. Nejedná s ním jako s pouhým objektem, ale podává mu ruku a vstupuje s ním do kontaktu. Objímá ho – to je vlastní význam řeckého slova. Stykem s malomocným se Ježíš sám stává nečistým – „špiní si ruce“. Všechnu nahromaděnou vnitřní hořkost a hněv pozoruje nejen zdálky, ale dotýká se druhého člověka právě v místech jeho malomocenství. Ten, kdo se stýká s lidmi, kteří nedokážou přijmout sami sebe, sám dobře ví, na jaký „neřád“ v nich může narazit a může mít dojem, že se sám ušpiní. Ježíš je těchto obav prost; dotýká se druhého a potom vysloví ono: „Chci – buď čistý.“ Je solidární. Jenže nyní je třeba, aby stejnou solidaritu projevil i nemocný sám se sebou. Pán na něho pohlédne a z jeho pohledu lze vyčíst: Smiš být takový, jaký jsi. A znovu si musí i nemocný dát souhlas k tomu, aby byl takový jaký je. Tímto způsobem se očistí. Řecký výraz „katharistheti“ lze přeložit také jako: „Buď, kým jsi: čistý, jasný, protířbený. Nesměšuj své emoce s odmítáním sebe samého, s hněvem a hořkostí. Buď zcela sebou a žij neznetvořeným obrazem, který si o tobě vytvořil Bůh. Přestaň tento obraz zatemňovat neustálým negativním smýšlením o sobě!“

Ježíš se k nemocným nikdy nechová jako k pasivním objektům. Ochrunutému přikáže: „Pravím ti, vstaň, vezmi své lože a jdi domů!“ (Mk 2,11) Chromý je přibit k lůžku svým strachem, bojí se být nejistý, je svázaný a zablokovaný. Ostatní mohou jeho strach dobře pozorovat a sledovat, jak se červená když se ujímá slova, jak se třese a jak na něm vyrazí pot. Proto zůstane dotčený raději ležet. Ježíš s ním medicínsky nic nepodniká, ale obrací se na něho s výzvou. Svým slovem ho konfrontuje s jeho vůlí a vlastními silami: „Dokážeš stát, jen to zkus a uvidíš, že to půjde.“ A pak si má sbalit axodnést své lůžko – znamená dosavadní nejistoty, svázanosti a ochromení. Rád by vstal, jen kdyby věděl, že od nynějška může vystupovat s jistotou. Pán však na něho klade nárok, aby vstal a šel svou cestou právě se svou nejistotou a zablokovaním. Jako lékař na sebe nepřebírá veškerou odpovědnost, ale probouzí v nemocném vědomí, že sám dokáže pro sebe také něco udělat, a posiluje v něm vůli, aby od této chvíle nehledal u druhých za svou nemoc jen vinu, ale také pomoc, a aby dokázal přijmout svůj díl odpovědnosti za sebe samého

Která místa v sobě vnímáme jako malomocná, nesnesitelná? V čem nedokážeme přijmout sami sebe? Co nás svazuje a blokuje? V čem narážíme na své „skryté chyby“?

Předložme své malomocenství, ochrunutí, slepotu a vyčerpání Pánu a hovořme s ním o svých nemocech. Co nás přitom napadne? Kde by se mohly skrývat příčiny našeho současného stavu?

V tom, co kdysi Ježíš konal, dnes pokračují lékaři a psychologové. Všem, kteří v něho uvěřili, daroval Pán ducha uzdravení. I my můžeme přinášet druhým uzdravení: například shrbené a přijímat ty, kteří odmítají sami sebe. Vnímejme, kde jsme dnes se svými schopnostmi žádání o uzdravení. Působíme blahodárně, nebo z nás pramení hořkost a depresivita? Dejme si pozor na to, co z nás vychází!

Anselm Grün – 50 x Ježíš